

Huishoudhulp in de zorg
Kwalificatiefase - Integratiefase
HuZo-OV3

BRUSSEL

D/2023/13.758/340

Versie december 2023

1 Inleiding

De uitrol van de modernisering secundair onderwijs gaat gepaard met nieuwe opleidingsprofielen. Voor het eerst is er gekozen om de opleidingsprofielen te vertalen in leerplannen. Leerplannen geven richting en laten ruimte. Ze faciliteren de inhoudelijke dynamiek en de continuïteit in een school en lerarenteam. Ze garanderen binnen het kader dat door de Vlaamse regering werd vastgelegd voldoende vrijheid voor schoolbesturen om het eigen pedagogisch project vorm te geven vanuit de eigen schoolcontext. Leerplannen zijn ingebed in het vormingsconcept van de katholieke dialoogschool. Ze versterken het eigenaarschap van scholen die d.m.v. eigen beleidskeuzes de vorming van leerlingen gestalte geven. Leerplannen laten ruimte voor het vakinhoudelijk en pedagogisch-didactisch meesterschap van de leraar, maar bieden ondersteuning waar nodig.

Bij de opmaak van de leerplannen is er gekozen voor een maximale afstemming met verwante studierichtingen in het gewoon secundair onderwijs. Binnen het onderwijscontinuüm is dit van belang voor een vlotte transitie van leerlingen tussen gewoon en buitengewoon onderwijs.

1.1 Het leerplanconcept in BuO: vijf uitgangspunten

De leerplannen vertrekken vanuit **het vormingsconcept** van de katholieke dialoogschool en laten toe om optimaal aan te sluiten bij het pedagogisch project van de school en de beleidsbeslissingen die de school neemt vanuit haar eigen visie op onderwijs (taalbeleid, evaluatiebeleid, zorgbeleid, ICT-beleid, kwaliteitsontwikkeling, keuze voor vakken en lessen ...).

De leerplannen ondersteunen **kwaliteitsontwikkeling**: het leerplanconcept spoort met kwaliteitsverwachtingen van het Referentiekader onderwijskwaliteit (ROK). Kwaliteitsontwikkeling volgt dan als vanzelfsprekend uit keuzes die de school maakt bij de implementatie van de leerplannen.

De leerplannen faciliteren een **gerichte studiekeuze** na de kwalificatie- of integratiefase. Het proces van de studiekeuze eindigt immers niet na de opleidingsfase. In de kwalificatie- of integratiefase onderzoeken leerlingen meer gericht waar hun capaciteiten liggen en wat hun talenten zijn. De leerplannen zijn daarbij een belangrijk hulpmiddel. De doelen sluiten aan bij de verwachte competenties van leerlingen die voor een bepaalde studierichting kiezen. De feedback en evaluatie bij de realisatie ervan beïnvloeden op een positieve manier de keuze van leerlingen voor een meer geprofileerde studierichting in de integratiefase of de A-finaliteit.

De leerplannen bieden pedagogisch-didactisch voldoende ruimte, uitgaande van de **professionaliteit** van de leraar en het **eigenaarschap** van de school en het lerarenteam. Ze borgen de samenhang in de vorming van de opleidingsfase. Leerplannen zorgen voor een samenhangend fundament van vorming voor alle leerlingen binnen een finaliteit en een studierichting. Ze vertrekken vanuit een gemeenschappelijk referentiekader en hanteren een gelijkgerichte terminologie met respect voor de eigenheid van elk vak.

Leerplannen borgen de **samenhang** in de vorming. Waar relevant verwijzen de leerplannen naar de samenhang met ontwikkelingsdoelen algemene sociale vorming. Op die manier faciliteren en stimuleren de leerplannen leraren **algemene sociale vorming** (incl. godsdienstleraren) en leraren **beroepsgerichte vorming** om over de vakken heen samen te werken en van elkaar te leren. Een verwijzing van een vakleraar naar de lessen van een collega laat de leerlingen niet alleen aanvoelen dat de verschillende vakken onderling samenhangen en dat ze over dezelfde werkelijkheid gaan, maar versterkt ook de mogelijkheden tot transfer.

In wat volgt gaan we dieper in op een aantal uitgangspunten.

1.2 Handelingsplanmatig werken

Voor leerlingen met een IAC die les volgen in het gewoon- of buitengewoon onderwijs en via die weg werken naar een studiebekrachtiging, geldt de decretale verplichting om te werken met het cyclisch proces van handelingsplanmatig werken. Op die manier wordt het onderwijsaanbod afgestemd op de noden van de leerling. Voor hen vertrekken we vanuit de visie van ontwikkelingsgericht leren.

De leerling wordt centraal geplaatst vanuit de vraag 'Wat heeft deze leerling nodig om verder of opnieuw tot ontwikkeling te komen?' De uitdaging bestaat erin om hoge verwachtingen te stellen in elk moment van leren en zo voor elke leerling binnen de zone van de naaste ontwikkeling een realistisch ontwikkelings- en toekomstperspectief na te streven. Vanuit de methodiek van handelingsplanmatig werken, gericht op zelfrealisatie, worden de vooropgestelde doelen vanuit een ruime beeldvorming nagestreefd en geëvalueerd. Daarbij primeert altijd de eigen groei van de leerling.

Het is de taak van de leerkracht om via een kwalitatieve interactiestijl, door bewust vragen te stellen vanuit het kader van mediërend leren, leerlingen mede-eigenaar te maken van hun ontwikkelproces. De uitdaging bestaat erin voortdurend te reflecteren op inhoud, proces en eigen handelen.

Bij ontwikkelingsgericht onderwijs wordt sterk ingezet op leren vanuit intentionaliteit (wat), betekenisverlening (waarom) en transcendentie (waar nog). Door intentionaliteit maken we in wederkerige communicatie leerlingen duidelijk wat ze gaan leren. Door betekenisverlening wordt ontdekt of begrepen waarom iets aangeleerd wordt en bij transcendentie wordt het leggen van transfers naar de eigen omgeving en andere contexten gestimuleerd.

De school dient enerzijds te reflecteren over die gespecialiseerde referentiekaders die hen ondersteunen om de ontwikkeling van de leerling in beeld te brengen. Anderzijds moet er ook nagedacht worden welke orthodidactiek en orthopedagogiek leraren ondersteunen om dat ontwikkelingsgericht proces in gang te zetten.

Dit leerplan beroepsgerichte vorming OV3 moet integraal gelezen worden binnen de principes van ontwikkelingsgericht leren en handelingsplanmatig werken. We kiezen ervoor om, rekening houdend met bovenstaande, maximaal dezelfde taal te hanteren over de verschillende onderwijsvormen heen.

1.3 De vormingscirkel – de opdracht van secundair onderwijs

De leerplannen vertrekken vanuit een gedeelde inspiratie die door middel van een vormingscirkel voorgesteld wordt. We 'lezen' de cirkel van buiten naar binnen.

- Een lerarenteam werkt in een katholieke dialoogschool die onderwijs verstrekt vanuit een **specifieke traditie**. Vanuit het eigen pedagogisch project kiezen leraren voor wat voor hen en hun school goed onderwijs is. Ze wijzen leerlingen daarbij de weg en gebruiken daarvoor wegwijzers. Die zijn een inspiratiebron voor hen en hun collega's en zorgen voor een Bijbelse 'drive' in hun onderwijs.
- De kwetsbaarheid van leerlingen ernstig nemen, betekent dat elke leerling **belooftevol** is en alle leerkansen verdient. Die leerling is **uniek als persoon** maar ook **verbonden** met de klas, de leraar, de school en de bredere samenleving. Scholen zijn daarbij **gastvrije plaatsen** waar leerlingen en leraren elkaar ontmoeten in diverse contexten. De leraar vormt zijn leerlingen vanuit een **genereuze** attitude, hij geeft om zijn leerlingen en hij houdt van zijn vak. Hij durft af en toe de gebaande paden te verlaten en stimuleert de **verbeelding en creativiteit** van leerlingen. Zo zaait hij door zijn onderwijs de kiemen van een hoopvolle, **meer duurzame en meer rechtvaardige wereld**.
- Leraren vormen leerlingen door middel van inhouden van vorming, die we groeperen in **vormingscomponenten**: levensbeschouwelijke vorming, culturele vorming, economische vorming, lichamelijke vorming, maatschappelijke vorming, natuurwetenschappelijke en technische vorming, sociale vorming, talige vorming en wiskundige vorming. Deze vormingscomponenten worden vervat in de verschillende domeinen van de ontwikkelingsdoelen OV3. De aaneengesloten cirkel wijst erop dat vorming een geheel is en zich niet in schijfjes laat verdelen. Verbindingen tussen de vakken zijn daarbij belangrijk. De vormingscirkel vormt dan ook een dynamisch geheel van elkaar voortdurend beïnvloedende en versterkende componenten.
- Vorming is voor een leraar nooit te herleiden tot een cognitieve overdracht van inhouden. Zijn meesterschap en passie brengt een leraar ertoe om voor iedere leerling de juiste woorden en gebaren te zoeken om **de wereld te ontsluiten**. Hij introduceert leerlingen in de wereld waarvan hij houdt. Hij initieert leerlingen in een wereld en probeert hen zover te brengen dat ze er hun eigen weg in kunnen vinden.
- Een leraar vormt leerlingen als **individuele leraar** maar werkt ook binnen **multidisciplinaire teams** en binnen een **beleid van de school**. De ontwikkelingsdoelen en interdisciplinair werken helpen daartoe. Ze worden gestuurd door keuzes die een school (schoolbestuur, beleidsteam, schoolteam, klassenraad, ...) maakt.
- De uiteindelijke bedoeling is om **alle leerlingen** kwaliteitsvol te vormen. Die leerlingen zijn dan ook het hart van de vormingscirkel, zij zijn het op wie we inzetten. Zij dragen onze hoop mee: de nieuwe generatie die een meer duurzame en meer rechtvaardige wereld zal creëren.

1.4 Ruimte voor leraren(teams) en scholen

De leraar als professional, als meester in zijn vak krijgt vrijheid om samen met zijn collega's vanuit de leerplannen aan de slag te gaan. Hij kan eigen accenten leggen en differentiëren vanuit zijn passie, expertise, het pedagogisch project van de school en de beginsituatie van zijn leerlingen.

De leerplandoelen BGV zijn noch chronologisch, noch hiërarchisch geordend. Om tegemoet te komen aan de individuele noden van de leerling, kan de leraar vanuit het pedagogisch project van de school, vanuit zijn passie, expertise en creativiteit eigen accenten leggen. Door de specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoeftes (SOOB) van de leerlingen in kaart te brengen, worden doelen op maat van de leerlingen geselecteerd en kunnen er pedagogische en didactische keuzes gemaakt worden. In het leerplan leggen we geen didactische werkvormen vast. Ter ondersteuning van leraren(teams) geven we voor bepaalde leerplanonderdelen didactische wenken. Leraren(teams) werken handelingsplanmatig. Het is de bedoeling om vanuit verschillende disciplines te zoeken naar een didactiek/pedagogiek op maat. De SOOB zijn ook hier het uitgangspunt.

1.5 Differentiatie

Om optimale leeransen te bieden is differentiëren van belang in alle leerlingengroepen. Leerlingen voor wie dit leerplan is bestemd, behoren immers wel tot dezelfde doelgroep, maar bevinden zich niet noodzakelijk in dezelfde beginsituatie. Zij hebben een niet te onderschatten – maar soms sterk verschillende – bagage mee vanuit hun eerdere opleiding, thuissituatie en diverse vormen van informeel leren. Het is belangrijk om zicht te hebben op de beginsituatiebepaling en vanuit dat gegeven, gedifferentieerd, verder te bouwen. Positief en handelingsplanmatig omgaan met verschillen tussen leerlingen verhoogt de motivatie, het welbevinden en de leerwinst voor elke leerling.

Differentiatie door leerinhouden aan te passen

Leerplannen bieden kansen om de complexiteit van leerinhouden aan te passen. Dat kan door een complexere situatie te schetsen, een minder ingewikkelde bewerking of handeling voor te stellen, of door meer kennis of vaardigheden aan te bieden om leerlingen uit te dagen.

De ene context kan betekenisvol zijn voor een leerling, terwijl een andere context dan weer betekenisvoller kan zijn voor een andere leerling. Leerinhouden in verschillende contexten aanbrengen biedt kansen om leerlingen aan te spreken op hun interesses en daagt hen tegelijk uit om andere interesses te verkennen en zo hun horizon te verruimen.

Differentiatie door de leeromgeving aan te passen

Doordachte variatie in werkvormen (groepswork, individueel, auditief, visueel, actief ...) vergroot de kans dat leerdoelen worden gerealiseerd door alle leerlingen. Het helpt hen bovendien ontdekken welke manieren van leren en informatie verwerken best bij hen passen.

De ene leerling kan snel of zelfstandig werken, de andere heeft meer tijd of begeleiding nodig. Variëren in de mate van ondersteuning, gericht aanbieden van hulpmiddelen (voorbeelden, schrijfkaders, stappenplannen ...) en meer of minder tijd geven, daagt leerlingen uit op hun niveau en tempo.

Leerlingen op hun niveau en vanuit eigen interesses laten werken kan door te differentiëren in product, bijvoorbeeld door leerlingen te laten kiezen tussen opdrachten die leiden tot verschillende eindproducten.

Het samenstellen van groepen kan een effectieve manier zijn om te differentiëren. Rekening houden met verschil in leerdoelen en leerlingenkenmerken laat leerlingen toe van en met elkaar te leren.

Technologie kan al die vormen van differentiatie ondersteunen. Zo kunnen leerlingen op hun maat werken met digitale leermiddelen zoals educatieve software of online oefenprogramma's.

Differentiatie in evaluatie

Tenslotte laten de leerplannen toe te differentiëren in evaluatie en feedback. Evalueren is beoordelen om te waarderen, krachtiger te maken en te sturen.

Na de afronding van een lessenreeks of na een langere periode gaan leraren door middel van summatieve evaluatie na waar de leerlingen staan. De keuze van een evaluatie- en feedbackvorm is afhankelijk van de vooropgestelde doelen.

Formatieve evaluatie is geïntegreerd in het leerproces en gaat uit van een actieve betrokkenheid van leraar en leerling. Het zet leerlingen aan het denken over hun vorderingen en laat leraren toe om tijdens het leerproces effectieve feedback te geven. Door middel van formatieve evaluatie krijgen leraren een goed zicht op het leerproces van leerlingen zodat ze het verder gericht en waar nodig kunnen bijsturen. Het is bovendien een rijke bron voor leraren om te reflecteren over de eigen onderwijspraktijk en de eigen pedagogisch-didactische aanpak bij te sturen.

1.6 Opbouw van het leerplan

Elk leerplan is opgebouwd volgens een vaste structuur.

De **inleiding** licht het leerplanconcept toe en gaat dieper in op de visie op vorming, de ruimte voor leraren(teams) en scholen en de mogelijkheden tot differentiatie.

De **situering** geeft aan waarop het leerplan is gebaseerd en beschrijft de samenhang binnen de fase en met de onderliggende fases, en de plaats in de lessentabel.

In de **pedagogisch-didactische duiding** komen de inbedding in het vormingsconcept, de krachtlijnen, de opbouw, de leerlijnen, de aandachtspunten met o.m. nieuwe accenten van het leerplan aan bod.

De **leerplandoelen** zijn helder geformuleerd en geven aan wat van leerlingen wordt verwacht.

Er zijn verschillende soorten doelen opgenomen in het leerplan:

Soort doel	Omschrijving	Verplicht onderdeel voor de studiebekrachtiging?
LPD	Leerplandoel: te realiseren	Ja
LPD +	Plusdoel: warm aanbevolen in functie van het te behalen curriculum.	Nee
LPD K	Keuzedoel: inspirerend doel ter uitbreiding van het curriculum voor een individuele leerling.	Nee

★ Waar relevant voegen we bij het leerplandoel een opsomming of een afbakening (★) toe die duidelijk aangeeft wat bij de realisatie van het leerplandoel aan bod moet komen.

wenk In pedagogisch-didactische wenken vinden leraren inspiratie om met het leerplandoel aan de slag te gaan (wenk).

De **basisuitrusting** geeft aan welke materiële uitrusting vereist is om de leerplandoelen te kunnen realiseren.

Het **glossarium** bevat een overzicht van handelingswerkwoorden die als synoniem van elkaar worden gebruikt of meer toelichting nodig hebben.

De **concordantie** geeft aan welke leerplandoelen gerelateerd zijn aan de competenties en kenniselementen uit het opleidingsprofiel die leiden naar een of meer beroepskwalificaties.

2 Situering

2.1 Omschrijving van de studierichting

Het leerplan is opgemaakt voor de beroepsgerichte vorming van de studierichting Huishoudhulp in de zorg. Die studierichting wordt georganiseerd in BuSO OV3 binnen het studiedomein maatschappij en welzijn.

In de studierichting Huishoudhulp in de zorg leren leerlingen met oog voor de zorgnood van de cliënt huishoudelijke taken uitvoeren en voor het dagelijks onderhoud van de woning zorgen om een aangename woonomgeving te behouden of te herstellen zodat de cliënt thuis kan blijven wonen.

Bij het realiseren van het leerplan wordt er toegewerkt naar maximale zelfstandigheid van de leerling. De school bepaalt zelf hoe ze de diverse rubrieken van het leerplan aan bod laat komen.

2.2 Samenhang met de opleidingsfase

De studierichting Huishoudhulp in de zorg heeft een samenhang met de studierichting basis logistiek onderhoud uit de opleidingsfase.

Daar leren leerlingen onder begeleiding routinematige handelingen uitvoeren met betrekking tot netheids- en schoonmaakwerkzaamheden enerzijds alsook in functie van andere ondersteunende, logistieke en huishoudelijke taken.

2.3 Studiebekrachtiging

Naar gelang leerlingen in voldoende mate de leerplandoelen behalen, kan de klassenraad één van volgende vormen van studiebekrachtiging uitreiken:

- een getuigschrift opleidingsvorm 3
- een getuigschrift, onderwijskwalificatie niveau 2
- een bewijs van beroepskwalificatie: Huishoudhulp in de zorg
- een bewijs van competenties
- een attest van lesbijwoning als regelmatige leerling

3 Pedagogisch-didactische duiding

3.1 Huishoudhulp in de zorg en het vormingsconcept

Het leerplan Huishoudhulp in de zorg is ingebed in het vormingsconcept van de katholieke dialoogschool. In het leerplan ligt de nadruk op **maatschappelijke, sociale en talige vorming**. De wegwijzers **generositeit, rechtvaardigheid, gastvrijheid, duurzaamheid en aandacht voor kwetsbaarheid** maken er inherent deel van uit.

Vormingscomponenten

Maatschappelijke vorming leert leerlingen hun eigen weg en plaats te vinden in de complexe en veelzijdige maatschappij. Maatschappelijke vorming zet leerlingen aan om zich maatschappelijk en intercultureel te vormen, oog te hebben voor de verschillen tussen mensen, aandacht te hebben voor inspraak en participatie, en een meer gastvrije en rechtvaardige wereld te creëren.

Het ontwikkelen van **sociale** en communicatieve vaardigheden is van groot belang voor de professionele beroepsuitoefening. Leerlingen leren op een gepaste manier omgaan met kinderen, jongeren en volwassenen met aandacht voor hun wensen en noden. Ze gaan positief opbouwend en efficiënt communiceren. Leerlingen leren zich inleven in verschillende behoeften en situaties van mensen. De leerlingen leren oog hebben voor de grenzen van zowel zichzelf als de ander.

In het verlengde daarvan is **talige vorming** onontbeerlijk. Communicatie in het Nederlands is van groot belang binnen de beroepsuitoefening. De leerling kan op professionele wijze met mensen in gesprek gaan. Hij kan gepast op een meer informele manier communiceren.

Wegwijzers

Oog krijgen voor de **kwetsbaarheid** van mensen en geloof hebben in de mogelijkheden van elkeen vormt een fundament voor deze studierichtingen. Het gaat om een houding die deel wordt van de persoon van de leerling en zich daardoor zowel privé als professioneel uit.

Scholen en leerlingen groeien in **ecologische bewustwording**. Zij werken aan duurzame en energie- en waterzuinige systemen. Zij besteden aandacht aan de impact van hun werkzaamheden op het leefmilieu en de gezondheid.

In studierichtingen waarin het zorgen voor (het huishouden van) mensen centraal staat, is het belangrijk dat leerlingen mee leren bouwen aan een **rechtvaardige, gastvrije** en inclusieve wereld waarin elke mens recht heeft op een kwalitatieve hulp.

Mensen in hun huishouden ondersteunen betekent leren omgaan met de kwetsbaarheid en kleine kantjes van jezelf en van anderen. De sector van zorg en welzijn heeft nood aan **genereuze** mensen die mild zijn voor zichzelf en de ander.

Uit die vormingscomponenten en wegwijzers zijn de krachtlijnen van het leerplan ontstaan.

3.2 Krachtlijnen

Huishoudelijke taken uitvoeren om het comfort van cliënten te waarborgen.

De leerlingen voeren huishoudelijke taken uit in een gezinscontext. Deze taken hebben een functionele invulling vanuit een praktische zorg voor cliënten maar zijn ook gericht op het comfort en welbevinden van de betrokken mensen.

Tegemoetkomen aan en signaleren van wensen en noden van cliënten.

Huishoudhulp in de zorg verlenen gebeurt niet op willekeurige wijze, maar gaat uit van de wensen en noden van de cliënt. Dat geldt eveneens als het gaat om comfort, ontspanning en vrije tijd. Dat vergt observatievaardigheden die worden ingezet om de behoeften van de cliënt in kaart te brengen. De leerlingen hebben daarbij aandacht voor diversiteit.

Deelnemen aan teamwerking in functie van een kwaliteitsvolle werking.

De leerlingen werken samen met collega's, andere zorgverleners maar ook met de cliënt en de mantelzorgers. Ze nemen een rol op in het grote geheel en dragen, o.m. via een ingesteldheid die op samenwerken gericht is, binnen de grenzen van hun bevoegdheid hun steentje bij tot een kwaliteitsvolle zorg.

3.3 Opbouw

Het leerplan is opgebouwd uit:

- Basiscompetenties
- Huishoudelijke taken

3.4 Samenhang ASV - BGV

Het leerplan Huishoudhulp in de zorg is een leerplan voor de beroepsgerichte vorming (BGV) en heeft een relatie met de ontwikkelingsdoelen algemene en sociale vorming (ASV).

- Burgerzin
- Rekenvaardigheden
- Taalvaardigheid
- Gezondheidseducatie
- Leren leren
- Lichamelijke opvoeding
- Milieueducatie
- Sociaal-emotionele educatie
- Vrijtijdsvaardigheden
- ICT

Een aantal tot de ASV horende inzichten, vaardigheden en attitudes zijn van fundamenteel belang voor de arbeidsvoorbereiding.

De aanbieder bepaalt zelf hoe de ontwikkelingsdoelen van de algemene en sociale vorming én de levensbeschouwing georganiseerd worden en bepaalt zelf de mate van integratie met de beroepsgerichte competenties.

3.5 Aandachtspunten

In de leerplandoelen gebruiken we consequent de begrippen cliënt en zorgverlener. Als de context een andere benaming voor één van beide actoren vraagt, kan dit aangepast worden. Zo kan in plaats van cliënt bewoner, patiënt, gebruiker ... van toepassing zijn. De leerlingen stellen zich flexibel op en gebruiken het jargon dat in de context van toepassing is.

De leerlingen bereiken de leerplandoelen met aandacht voor verschillende professionele contexten waarbinnen ze als huishoudhulp in de zorg actief kunnen zijn: thuis- of gezinszorg. Dat betekent dat je bij het uitwerken van de doelen oog hebt voor meerdere doelgroepen en een grote diversiteit in die contexten.

De thuis- en gezinscontext van de cliënt kan de eigen woning zijn maar ook andere kleinschalige verblijfsmogelijkheden die hierbij aanleunen, kan je als context gebruiken. Omdat het toepassen van de verschillende leerplandoelen in een reële context niet altijd even gemakkelijk is, kan je gebruik maken van simulanten en gelijkaardige omgevingen om de leerervaring van de leerlingen zo realistisch mogelijk op te

bouwen. Dat betekent dat je mogelijkheden creëert die de combinatie van leerplandoelen nastreeft. Zo kunnen de leerlingen werken aan een aantal huishoudelijke taken terwijl ze ook hun communicatieve vaardigheden inoefenen. Of ze werken met enkele leerlingen samen aan eenzelfde situatie om het werken in team te realiseren. Het voordeel van simulanten is dat je gerichte opdrachten kan geven bij mensen die de leerlingen (eventueel) niet kennen terwijl de omgeving toch de nodige veiligheid biedt om te kunnen leren en oefenen.

Het leerplan legt veel nadruk op de samenhang tussen de doelen en integratie. De doelen zijn toepassingsgericht opgebouwd waarbij je de noodzakelijke kennis via de toepassingen zal aanreiken. Voor verschillende doelen is immers ook achterliggende kennis nodig die je geïntegreerd kan aanbieden.

Alle leerplandoelen moeten in voldoende mate behaald worden (resultaatsverplichting). Voor de ontwikkelingsdoelen hebben we een inspanningsverplichting.

4 Leerplandoelen

4.1 Basiscompetenties

LPD 1 De leerlingen handelen volgens afspraken, reglementen en regels en planning rekening houdend met de context waarin ze actief zijn.

★ Thuis- of gezinscontext

Wenk: Je kan de leerlingen laten zoeken hoe afspraken, reglementen en regels in een organisatie terug te vinden zijn en hoe ze hun huishoudelijke taken aan de hand daarvan kunnen uitvoeren. Ze maken de vergelijking tussen de verschillende contexten waarin ze actief kunnen zijn en zien verschillen en gelijkenissen.

Wenk: Je kan de aandacht van leerlingen vestigen op informele afspraken. Soms staan regels niet uitgeschreven en zullen zij zich deze via ervaringen eigen maken. Je motiveert leerlingen om correcte vakterminologie aan te leren en te gebruiken zodat ze de reglementen en regels op een eenvoudige wijze opvolgen.

Wenk: Je kan met de leerlingen de zorgvisie van een organisatie bekijken en nagaan op welke manier deze visie in afspraken, reglementen en regels wordt vertaald.

Wenk: Je kan dit doel aanreiken in combinatie met de professionele gedragscode (LPD 3) en de verschillende huishoudelijke taken in rubriek 4.2.

LPD 2 De leerlingen observeren en rapporteren onregelmatigheden.

Wenk: Je kan de leerlingen meegeven wat het belang is van observeren en rapporteren bij huishoudhulp in de zorg. De observaties betreffen onregelmatigheden die kunnen te maken hebben met de infrastructuur of apparatuur die niet naar behoren werkt. Observaties betreffende de cliënt kunnen ook aan bod komen: hoeveel van de maaltijd werd opgegeten, heeft de cliënt gedronken ... De leerlingen kunnen opvallende verwickelingen bij de cliënt ook signaleren aan de zorgverleners. Alhoewel het niet de eindverantwoordelijkheid van de leerlingen is om alle observaties m.b.t. de cliënt op te merken, kunnen ze via de verschillende taken en het contact met de cliënt veel zinvolle gegevens verzamelen en

signaleren aan de juiste zorgverleners.

Wenk: Je kan verschillende observatie- en rapporteringsmogelijkheden, zoals checklists met criteria, met de leerlingen bespreken uitgaande van de professionele contexten waarin ze actief zijn. De leerlingen gaan na welke instrumenten worden gebruikt in de organisatie waarin ze aan de slag zijn.

Wenk: Je kan de leerlingen leren rapporteren aan collega's en leidinggevende. In bepaalde gevallen, die overwegend met de praktische huishoudelijke aspecten te maken hebben, kan dat ook aan de cliënt of het sociaal netwerk. Eventueel overleggen ze eerst met de verantwoordelijke. De leerlingen rapporteren op efficiënte wijze en kennen de rapportagemiddelen die binnen de gezinscontext meestal gebruikt worden. Daartoe kan het noodzakelijk zijn om bedrijfseigen ICT-toepassingen aan te leren en te gebruiken.

Wenk: Deze doelstelling impliceert niet alleen het rapporteren van wat de leerlingen observeren bij anderen. Ook wanneer zij zelf een fout maken, nemen zij de verantwoordelijkheid om dit bij de aangewezen persoon te melden. Dit leerplandoel kan je aanreiken in samenhang met de professionele gedragscode (LPD 3) en samenwerken (LPD 4).

LPD 3 De leerlingen handelen volgens een professionele gedragscode.

- ★ Professionele omgangsvormen en deontologie
  - Begrip zorgvisie
  - Holistische visie op de mens
  - Diversiteit

Wenk: Je maakt aan de leerlingen duidelijk wat een professionele gedragscode is en welke inhouden ze er vaak in terugvinden. Dat kan via veelvoorkomende termen zoals betrokkenheid, empathie, assertiviteit, representativiteit en integriteit. Het betreft ook items zoals beroepsgeheim, privacy van de cliënt en van zichzelf, grensoverschrijdend gedrag, scheiding beroepscontext en privé, omgaan met noodsituaties en conflicten. Ook het verschil tussen professioneel en intuïtief handelen speelt daarin een rol en kan je op maat van de leerlingen aanbrengen. Belangrijk is om, waar zinvol, ook de wetgevende (o.m. betreffende privacy en beroepsgeheim) aspecten aan bod te laten komen.

Wenk: Je kan de leerlingen laten kennismaken met een gedragscode of een professionele opstelling vanuit de specifieke context waarin ze aan de slag kunnen. Maak gebruik van casuïstiek en simulanten om herkenbare situaties te creëren zodat leerlingen kunnen groeien in zelfzekerheid. Je kan hen vooral bijbrengen dat ze tijdig situatie bespreken met de school of verantwoordelijke in de organisatie wanneer ze twijfelen over de correcte aanpak.

Wenk: Je kan de leerlingen het belang en de rol van (gedeeld) beroepsgeheim laten ontdekken en ook hier de context aan bod laten komen. De leerlingen besteden aandacht aan de scheiding tussen werk en privé en dat in beide richtingen. De leerlingen stellen geen private handelingen in de beroepscontext en zijn ook buiten de professionele situatie respectvol naar de organisatie toe.

Wenk: Je kan leerlingen bijbrengen wat verantwoordelijkheidszin betekent en hoe zij o.m. kunnen instaan voor de veiligheid van de cliënt, ook bij eventuele

noodsituaties. Dit gebeurt o.m. in samenhang met observeren en rapporteren (LPD 2).

Wenk: De leerlingen gaan respectvol om met zichzelf, anderen en materialen. Elke cliënt wordt holistisch benaderd zonder waardeoordeel en kan rekenen op een empathische reactie. Je kan leerlingen helpen een evenwicht zoeken tussen afstand en nabijheid zodat er geen familiale reacties geuit worden. Het respect uit zich ook in het opvolgen van de wensen van de cliënt. Je kan de leerlingen attent maken op situaties waarbij de organisatorische belangen in conflict komen met de belangen van de cliënt. Het respectvol omgaan met de ander kan ook een concrete invulling krijgen als het om collega's gaat waarbij o.m. aandacht aan loyaliteit besteed wordt.

Wenk: Alhoewel de rol van de leerlingen vaak van praktische aard is, kan je aandacht besteden aan de persoonsgerichte, stimulerende relatie waarbij de leerlingen cliëntgericht aan de slag gaan. Dat gaat gepaard met persoonlijke betrokkenheid, aandacht, luisterbereidheid, cliëntvriendelijkheid, respecteren van privacy, uitgaan van wensen en behoeften, bewust werken aan welbevinden ... De leerlingen voelen zich mee verantwoordelijk voor het thuis voelen van de client in elke context.

Wenk: Je kan de leerlingen grenzen leren stellen. Door te vertrekken vanuit een gekend mandaat of opdracht leren ze duidelijk maken wat ze kunnen doen en wat niet tot het takenpakket behoort. Het is zinvol om enkele veel voorkomende vragen van cliënten te kennen en te weten naar welke dienst of instantie moet worden doorverwezen. Je kan leerlingen bijbrengen dat ze in de verschillende professionele contexten een sterk uiteenlopende groep cliënten kunnen ontmoeten: introvert, agressief, veeleisend ... Dit vraagt een houding van openheid voor diversiteit die je concreet kan invullen zodat leerlingen de verwachtingen duidelijk herkennen. Maak gebruik van de assen van diversiteit om de casussen te variëren.

LPD 4 De leerlingen werken samen in teamverband en met de cliënt en andere (zorg)actoren.

- ★ Communicatietechnieken
- Sociale vaardigheden
- Zorg- en ondersteuningsplan
- Vakterminologie

Wenk: Je kan de leerlingen attent maken op de verschillende samenwerkingsrelaties die zij professioneel zullen aangaan: met hun collega's in het team, met andere zorgverleners en met de cliënt en eventueel de familie. Verschillende elementen zullen in elk van die relaties echter terugkomen maar soms zijn er ook specifieke aspecten die een afzonderlijke benadering vragen. Zo kan je de leerlingen laten oefenen in correct taalgebruik maar ook in het aanpassen van hun taal aan de cliënt.

Wenk: De leerlingen kunnen het takenpakket van het team en de opdrachten die daaruit voor hen voortvloeien toelichten. Ze gaan op gepaste wijze in gesprek indien bepaalde opdrachten of taken buiten de eigen bevoegdheid vallen. Wijzigingen aan het takenpakket, ook al worden die door de cliënt gevraagd, worden eerst

met de verantwoordelijke besproken. Ze stellen zich flexibel op bij verandering van collega's, werkschema's ... en delen informatie of vakkennis. De leerlingen tonen interesse in de taken van andere zorgverleners. Ze sturen het eigen handelen bij op basis van feedback van collega's en leidinggevendenden (samenhang met reflecteren LPD 11).

Wenk: De leerlingen volgen de aanwijzingen van de verantwoordelijken op en vragen hulp of advies indien dat nodig is. Je kan de leerlingen bijbrengen hoe ze in een team problemen kunnen bespreken, ook wanneer het om persoonlijke of gevoelige onderwerpen gaat.

Wenk: Je kan de leerlingen bijbrengen hoe ze problemen binnen de grenzen van hun bevoegdheid kunnen oplossen.

Wenk: Je kan de leerlingen laten samenwerken in functie van een vooropgesteld resultaat waarbij collegialiteit zich uit in een eerlijke taakverdeling en de ander helpen na het afwerken van de eigen taken.

Wenk: Je kan de leerlingen laten ontdekken dat er verschillen zijn in de relationele component in vergelijking met de privé-situatie. Een professionele ingesteldheid vraagt afstand houden en relativeren in o.m. conflictsituaties.

Wenk: Je kan de leerlingen spreekdurf laten ontwikkelen in groepsverband. Je kan rekening houden met de specifieke situatie van de leerling om te bepalen waar je de ontwikkeling van praten in groepsverband een plaats geeft in het leerproces van de leerlingen.

LPD 5 De leerlingen plannen en organiseren de opgedragen taken.

- ★ Methodieken om oplossingsgericht te werken
Inrichting van de werkplek
Bedrijfseigen software
Werkadministratie

Wenk: De leerlingen maken kennis met een concrete planning in de gezinszorg en kunnen hun taak erin op efficiënte wijze terugvinden. Het gaat meestal om dag- of weekplanningen maar ze maken ook kennis met een zorg- en ondersteuningsplan dat voor cliënten wordt opgemaakt. Ook andere planningsinstrumenten die afhankelijk zijn van de context waarin de leerlingen actief zijn, kan je hierin een plaats geven. Ze maken een voorbereiding, plannen hun taken op een efficiënte werkwijze en met een logische volgorde, stellen prioriteiten en zullen na uitvoering ervan evalueren hoe alles verlopen is.

Wenk: In het plannen en organiseren kan je accent leggen op het gebruiksklaar maken van materieel en producten, het afstemmen van de techniek, materieel of product(en) op de opdracht en het opbergen na de uitvoering van de taken. Bovendien voeren de leerlingen werkzaamheden binnen de voorziene tijd uit en houden ze rekening met knelpunten of hindernissen die ze kunnen tegenkomen.

Wenk: Je kan de complexiteit van het takenpakket laten groeien. De leerlingen kunnen taken efficiënt op elkaar afstemmen en flexibel overstappen van de ene taak naar de andere. Je kan de leerlingen laten starten met een fysiek stappenplan of organisatieschema dat ze kunnen lezen en uitvoeren. Je kan de leerlingen zelf een beperkte planning laten maken om een taak te organiseren waarbij ze gebruik

maken van al gekende stappenplannen. Dat kan je doen zodra leerlingen vertrouwd zijn met taken. De leerlingen kunnen die planning na beoordeling bijsturen op basis van de eigen ervaringen of na feedback van collega's en leidinggevenden, cliënt en mantelzorgers.

LPD 6 De leerlingen hanteren sociale en communicatieve vaardigheden in functie van dienstverlening aan de cliënt.

Wenk: Het accent ligt op één-éénsituaties, maar de complexiteit van het gesprek en het aantal personen kan toenemen naargelang de leerlingen groeien in hun opleiding. Het gaat om ondersteunende en functionele gesprekken met cliënten en hun sociaal netwerk, maar ook spontane gesprekken en een functionerings- en evaluatiegesprek, met aandacht voor feedback die direct impact heeft op de cliënt, krijgen een plaats.

Wenk: Je kan de leerlingen laten nagaan met welke cliënten ze in welke contexten in contact zullen komen en op welke wijze ze hun communicatie zullen aanpassen. Je kan de leerlingen laten gebruik maken van ik-boodschappen, non-verbaal reageren, actief luisteren, feedback vragen en geven, vragen stellen ... Het accent ligt op dagelijkse gesprekken in diverse professionele contexten. Afhankelijk van de context kan je ook klantgerichte elementen in je communicatie toevoegen waardoor een meer structurele klantrelatie ontstaat. De leerlingen leren verbinding maken zonder aspecten van afstand en nabijheid te negeren.

Wenk: Je leert leerlingen correct communiceren in conflictsituaties en omgaan met agressie en grensoverschrijdend gedrag.

Wenk: Je biedt de leerlingen inzicht in het gebruik van de juiste communicatiekanalen en -middelen die gericht zijn op alle betrokken actoren. De communicatie is doelgericht en efficiënt waardoor ook schriftelijke communicatie, o.m. bij een professionele overdracht van informatie, aan bod komt. De leerlingen gaan in dat kader ook correct om met sociale media en waken over het imago van de organisatie. Je kan dit leerplandoel aanreiken in samenhang met de professionele gedragscode (LPD 3).

LPD 7 De leerlingen ondersteunen het welbevinden van de cliënt.

- ★ Doorverwijzing naar hulpmiddelen en -instanties
Veelvoorkomende zorg- en ondersteuningsvragen

Wenk: Je kan leerlingen bijbrengen dat welbevinden een verschillende invulling kan krijgen naargelang de context en de levensfase waarin de client zich bevindt. De leerlingen geven aandacht aan de cliënt en verzekeren hun aanwezigheid. Ze ontwikkelen aandacht voor de draagkracht en zorgnood van de cliënt.

Wenk: Om het welbevinden een concrete invulling te geven, kan je met de leerlingen enkele algemene principes voor een gezonde levenswijze en een goede lichaamszorg: doornemen: gezonde en aangepaste voeding, beweging en zorg voor voldoende slaap. Daarbij blijven de wensen en noden van de cliënt wel voorop staan.

Wenk: Het bijdragen aan welbevinden vertrekt vanuit een holistische kijk en de visie op

zorg en zelfbeschikking die de organisatie m.b.t. zijn cliënten nastreeft en niet vanuit de persoonlijke kijk op wat welbevinden inhoudt. De cliënt wordt betrokken bij de uitvoering van verschillende taken. Je kan binnen dit leerplandoel aandacht besteden aan diversiteit. Het welbevinden van de cliënt kan o.m. leeftijds- of cultuurgebonden elementen bevat die niet mogen geminimaliseerd worden omdat ze misschien niet eigen zijn aan de leefwereld van de leerlingen.

Wenk: Dit leerplandoel impliceert dat observaties over een gebrek aan welbevinden in kaart worden gebracht en gerapporteerd aan de zorgverlener.

LPD 8 De leerlingen handelen hygiënisch.

- ★ Beschermingsmaatregelen tegen infecties en contaminaties, zowel bij zichzelf als op de werkplek

Wenk: Je kan met de leerlingen het belang van persoonlijke hygiëne en voorkomen bespreken. Je maakt daarbij een onderscheid tussen objectiveerbare elementen zoals lichaamshygiëne en nette kleding enerzijds en overige elementen die vaak met stijl en identiteit te maken hebben. De leerlingen leren dat tewerkstelling soms vraagt om afstand te doen van de manier waarop ze zich als individu profileren, vaak in functie van de cliënt of een bepaalde stijl die de organisatie wil uitdragen. Afspraken en regels (LPD 1) moeten dan gevolgd worden. Dat vergt een flexibele opstelling van de leerlingen die respectvol is naar de cliënt. Ze leren dat die afspraken soms gelijkaardig zijn aan de privécontext maar ook kunnen verschillen omwille van de beroepscontext waarin ze terecht komen.

Wenk: De leerlingen ontdekken de hygiënische voorschriften die eigen zijn aan de verschillende contexten, passen ze toe en maken zo kennis met wat beroepshygiëne inhoudt. Ze ontdekken dat afspraken en reglementen rond dit thema sterk bepaald worden door de context. Ze passen de voorschriften consequent toe en kunnen zich flexibel opstellen naargelang de eisen van de specifieke situatie.

Wenk: Je kan de leerlingen de rol van hygiëne in de preventie van (beroeps)ziekte laten ontdekken. Denk o.m. aan virologische aspecten. De leerlingen kunnen het verschil tussen [schoonmaken](#), [ontsmetten](#) en [steriliseren](#) toelichten. Het steriliseren van materialen heeft betrekking op eenvoudige (gezins)contexten. De leerlingen weten wat er moet worden gereinigd, ontsmet en gesteriliseerd en kennen de principes voor het dagelijks gebruik.

LPD 9 De leerlingen handelen veilig en ergonomisch.

- ★ Persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
(Veiligheids)pictogrammen
Specifieke risico's van gevaarlijke en schadelijke stoffen
Preventie van valincidenten

Wenk: De leerlingen besteden aandacht aan (veiligheids)voorschriften, procedures en afspraken in functie van zichzelf en anderen met bijzondere aandacht voor preventie van ongevallen in het thuismilieu of de verblijfsomgeving (valpreventie, ongevallen met chemische producten ...). Ze kunnen de veiligheidssymbolen op

de etikettering van producten interpreteren en ernaar handelen. De leerlingen gebruiken persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen. Ze herkennen, signaleren, voorkomen en beschermen zich en anderen tegen specifieke risico's en gevaarlijke situaties. Indien er dan toch ongevallen en incidenten voorkomen, melden ze deze en nemen ze gepaste maatregelen die binnen hun bevoegdheid vallen (samenhang met observeren en rapporteren LPD 2).

Wenk: Je kan het begrip veiligheid koppelen aan de context waarin de cliënt zich bevindt. Je legt een link naar arbeidsongevallen en beroepsziekten met aandacht voor de risicoanalyse en de werkpostfiche. Het accent ligt op het preventie aspect en niet op de ongevallen en aandoeningen zelf. Daarbij komt een waaier aan thema's, waarbij preventieve maatregelen van belang zijn maar ook het eigen handelen een plaats krijgt, aan bod (geluidshinder, blootstelling aan infectie en schadelijke stoffen ...).

Wenk: De leerlingen ontwikkelen aandacht voor brand- en evacuatieprocedures wanneer ze in een nieuwe context terecht komen. Ze bekijken die niet enkel vanuit persoonlijke veiligheid, maar ook vanuit de bescherming van cliënten. Het kan gaan om de plaats van blusapparaten of het kennen van vluchtwegen in een appartementsblok, het gebruik van een branddeken in huis, de aanwezigheid van rookmelders ... De leerlingen leren vanuit die voorschriften de gepaste beschermingsmaatregelen toepassen en kunnen correct handelen wanneer ze toch in contact geweest zijn met lichaamsvloeistoffen of producten die mogelijke risico's in zich dragen.

Wenk: Je kan dit leerplandoelen aanreiken in samenhang met EHBO binnen algemene vorming met enkele specifieke toepassingen die in de gezinscontext van belang kunnen zijn (verzorgen van kleine brandwondjes, snijwonden, schaafwonden ...).

Wenk: De ergonomische maatregelen worden toegepast in een professionele context. De bijdrage van de leerlingen daarin impliceert ook aandacht voor het welbevinden van de cliënt. Ze gaan op zoek naar een evenwicht tussen aandacht voor eigen veiligheid en het comfort van de client. De gezondheid (korte en lange termijn) van de leerlingen staat centraal. Het belang en de rol van de specifieke context worden telkens meegenomen.

Wenk: Je kan een aantal specifieke contexten aanbrengen waarbij de leerlingen ergonomische principes toepassen en bijsturen in functie van de situatie. Voorbeelden zijn het opmaken van een bed in diverse contexten, het gebruik maken van verplaatsingstechnieken ...

LPD 10 De leerlingen handelen economisch en duurzaam met inbegrip van het sorteren en verwijderen van huishoudelijk afval.

- ★ Kostenbewust werken
  - Afvalsortering en gevaarlijke producten
  - Duurzaam verbruik van materialen, water en energie
  - Duurzaam gebruik van machines en materieel

Wenk: Binnen de grenzen van hun takenpakket ga je met de leerlingen op zoek naar een aangewezen manier om economisch en duurzaam te handelen.

Wenk: Dit leerplandoel omvat een kennismaking met het beheer van een

huishoudbudget, spreiding van kosten en betalingen, omgaan met de financiële middelen van anderen... Dit deel van het leerplandoel kan je aanbrengen in samenhang met boodschappen doen (LPD 12).

Wenk: Je kan leerlingen confronteren met elementen als tempo en efficiëntie die in een professionele context het economische aspect sterk kunnen bepalen. Je kan ze laten nadenken over het spanningsveld tussen kwaliteitsvol werken, met inbegrip van aandacht voor de cliënt en de personeelskost.

Wenk: Ook duurzame elementen kunnen daaraan meteen worden gekoppeld: kostenbewust boodschappen doen, verpakkingsarme of -loze winkels, bewustwording van sluipverbruik bij elektrische toestellen, efficiënt gebruik van materialen, water en energie, ... Duurzaamheid uit zich eveneens in een milieubewuste opstelling.

Wenk: Je kan duurzaamheid een voldoende brede invulling geven. In samenhang met maaltijdbereiding (LPD 13) kan dit luik o.m. volgende aspecten behandelen: voedselverspilling, correct bewaren van voedingsmiddelen, keuze voor voorverpakte boterhammen, kleine portieverpakkingen of gemeenschappelijk te gebruiken producten (yoghurt, confituur, sauzen ...), soorten verpakkingsmaterialen (hergebruik of wegwerp) en beperken van afval.

Wenk: Vanuit de aandacht voor duurzaamheid kan je met de leerlingen het debat voeren over duurzaamheid versus kostprijs versus hygiëne, veiligheid en beleving. Mogelijke thema's zijn de frequentie van het vervangen van textiel en linnen, gebruik van wegwerpgoederen, fairtrade producten, investeren in nieuwe toestellen met beperkter energieverbruik en bestrijding van sluipverbruik ...?

Wenk: Je kan de leerlingen de regels voor het verzamelen, verwijderen en recycleren van afval bijbrengen. Ook het vervangen van de vuilniszakjes hoort daar eventueel bij. De leerlingen kunnen de gekende regels flexibel toepassen in functie van de gezinscontext waarin ze terecht komen en houden rekening met de wensen van de cliënt.

LPD 11 De leerlingen reflecteren over het eigen handelen op basis van verkregen feedback.

Wenk: De leerlingen passen reflectievaardigheden toe op situaties in een professionele context al kan er ook een deel van de privésituatie bij betrokken zijn. Ze ervaren dat die reflecties van een andere aard kunnen zijn en hun weerslag hebben op hun functioneren en de beoordeling ervan. Het accent ligt op de weerslag en het effect van het handelen op de anderen: welke gevolgen worden opgemerkt bij het stellen van bepaald gedrag of het aannemen van sommige houdingen. De leerlingen groeien in het verwoorden van die reflecties en leren ze delen met elkaar. Je kan de leerlingen laten gebruik maken van een reflectiemodel.

Wenk: Je kan de leerlingen bijbrengen hoe ze onder impuls van hun reflecties en feedback het handelen bijsturen, eventueel in samenspraak met de leidinggevende. Belangrijk daarbij is dat ze tot bijsturing van het eigen handelen komen en niet alleen verandering bij de anderen of van de organisatie verwachten.

4.2 Huishoudelijke taken

LPD 12 De leerlingen doen boodschappen.

- ★ Etikettering en productidentificatie
FIFO-principe
Vervoer voedingswaren
Versheid van producten

Wenk: Je laat de leerlingen samen met de cliënt een boodschappenlijst opmaken waarbij ze rekening houden met houdbaarheid van producten. Ze verrichten de boodschappen in de winkels die de cliënt hen opdraagt en kunnen eventuele knelpunten bespreken.

Wenk: De leerlingen volgen de budgetafspraken op, vervoeren de boodschappen en brengen ze op in functie van de wens van de cliënt.

Wenk: De leerlingen maken kennis met de brede variatie aan voorraden: voedselvoorraden, linnen en textiel, verzorgingsmaterialen, schoonmaakproducten ... Ze ontdekken de wijze waarop de cliënt alle wil opbergen. Ze hanteren de belangrijkste voorraadprincipes indien dat op de producten van toepassing is (FIFO, LIFO ...) en respecteren de bewaarregels.

LPD 13 De leerlingen bereiden eenvoudige en gezonde maaltijden en verzorgen het maaltijdgebeuren.

- ★ Malnutritie
Bewaarmethoden van voedsel
Voedselveiligheidsvoorschriften

Wenk: Je kan de leerlingen maaltijden laten bereiden maar besteedt aandacht aan het volledige maaltijdgebeuren waarin ook het serveren en presenteren van voeding en drank, opdienen en het creëren van een aangename sfeer een plaats krijgen.

Wenk: De leerlingen bereiden gezonde maaltijden. De opdrachten om voeding te voorzien zijn aangepast aan de wensen en behoeften van cliënten: vegetarisch eten, diverse diëten, aandacht voor allergenen, fingerfood, culturele verschillen ... De leerlingen passen bereidings- en bewaringstechnieken toe voor maaltijden en houden rekening met de GHP (Goede Hygiëne Praktijken) bij alle stappen tijdens het maaltijdgebeuren.

Wenk: Je kan kleine bereidingen zoals snelklaargerechten, tussendoortjes en eenpansgerechten maken die aangeven dat er rekening wordt gehouden met de specifieke situatie van de client. Ook eenvoudige recepten voor de lunch krijgen hier hun plaats: zoet ontbijtgebak, eierbereiding, brood, granola, drankjes, belegde broodjes, wraps, salades, pastabereidingen ...

Wenk: De leerlingen kennen niet alleen de GHP maar lichten ook toe wat het belang ervan is en passen ze toe in uiteenlopende gezinscontexten. Je kan de leerlingen uitdagen om kritisch te reflecteren (LPD 12) over dit thema in functie van voedselverspilling (houdbaarheid, restverwerking) en het leerplandoel rond economisch en duurzaam werken.

Wenk: Je kan dit leerplandoel aanbrengen in samenhang met plannen en organiseren (LPD 5). Leerlingen zoeken zelfstandig recepten om gerechten klaar te maken. Bovendien vraagt dit een efficiënte planning in combinatie met andere taken zoals linnenonderhoud of schoonmaak. Je kan de leerlingen ondersteunen in het maken van een dag- of weekplanning.

Wenk: In contexten van zorgverlening kan in afspraak met zorgverleners worden besloten de cliënt te ondersteunen bij het eten of te stimuleren tot zelfstandig eten. De leerlingen mogen zelf geen eten geven en krijgen grenzen mee die duidelijk maken hoever ondersteuning bij de maaltijd kan gaan.

Wenk: Je vertrekt vanuit een specifieke professionele context om o.m. het bereiden, samenstellen of regenereren van een gerecht correct te situeren. Leerlingen staan in voor eenvoudige warme en koude maaltijden en voor het bereiden van warme dranken, en serveren warme of koude dranken op passende temperaturen. Je staat stil bij tafeldekking. De leerlingen leren gepast reageren op wensen en behoeften van cliënten.

Wenk: Je kan leerlingen bijbrengen om rekening te houden met de beperkingen of noden van de cliënt die richtinggevend kunnen zijn om bijvoorbeeld een tafelsituatie in te richten. Leerlingen leren initiatief nemen als een glas of beker leeg is. Je kan de leerlingen laten kennis maken met het brede gamma aan ondersteunende middelen om zelfstandig en comfortabel te eten (tremorbekers, extra bordranden, verzaaid of verbreed bestek, boterhammendoos voor eenhandigen ...). Ze zullen die enkel gebruiken na overleg met de zorgverlener.

Wenk: Na afruimen, afdienen, opruimen en eventuele nazorg voor de cliënt krijgt het uitvoeren van de vaat de nodige aandacht. Het afwassen gebeurt manueel of met een vaatwasser als die aanwezig is. De leerlingen verwerken restjes en maken de keuken in orde.

Wenk: Je maakt de leerlingen attent op de mogelijkheden die ze hebben om tijdens het uitvoeren van deze vaardigheden aandacht te hebben voor voedselverspilling en voedselveiligheid (LPD 13). Je besteedt aandacht aan het koken voor enkele dagen en de correcte houdbaarheid van voedsel. De leerlingen passen de correcte bereidings- en bewaringstechnieken toe voor de maaltijden.

Wenk: Je kan de leerlingen bijbrengen dat ze afspraken in het belang van de cliënt (dieet, gezond eten ...) respecteren maar dat de wens van de cliënt steeds gerespecteerd wordt. Ze leren contact nemen met de school of de verantwoordelijke indien ze hierrond dreigen in conflict te komen.

LPD 14 De leerlingen verzorgen kledij en textiel.

- ★ Kenmerken van textiel
- Gebruik van was- en droogmachines
- Strijktechnieken
- Versteltechnieken

Wenk: De leerlingen verzorgen de kledij en textiel naargelang de context waarin ze actief zijn. In de huishoudelijke context zullen de leerlingen kledij en textiel verzamelen en het vuil wasgoed sorteren. Ze bedienen de wasmachine en de droogkast. Kledij en textiel wordt op slijtage gecontroleerd. De leerlingen strijken en vouwen alles

op (kastklaar maken). Ze bergen kledij en textiel op in functie van de wens van de cliënt.

Wenk: Voor de concrete aanpak van onderhoud van linnen en textiel kan je je baseren op het advies van de Hoge Gezondheidsraad die fysische, chemische en microbiologische normen heeft uitgeschreven om deze professioneel te behandelen. Je kan de leerlingen de procedures bijbrengen die in de verschillende professionele contexten aan bod komen.

Wenk: Je kan de leerlingen de vuilheidsgraad en slijtage laten inschatten. Ze zullen bij de behandeling op basis van hun bevindingen rekening houden met de specificiteit van de context en de visie van de cliënt. De leerlingen bergen het textiel en linnen verzorgd en correct op rekening houdend met de wens van de cliënt.

Wenk: Je kan de leerlingen klein verstelwerk laten uitvoeren. Het uitvoeren van machinale naaiactiviteiten hoort niet bij de competenties van dit leerplan.

LPD 15 De leerlingen maken oppervlakken, meubilair en uitrusting schoon met inbegrip van bedopmaak.

- ★ Reinigingsproducten en -technieken
- Ontsmettingsproducten en -technieken
- Functionele berekeningen

Wenk: De leerlingen krijgen een gevarieerd aanbod van ruimtes, waaronder keukens, sanitair, woonkamer, gemeenschappelijke ruimtes, slaapvertrekken ... met verschillende inhouden die kans geven om schoonmaakprincipes toe te passen. Je kan verschillende soorten vloeren, ramen, spiegels, tapijten ... aan bod laten komen. Ook de professionele context waarin de ruimtes zich bevinden, zal een rol spelen in de concrete aanpak van het onderhoud.

Wenk: Je laat leerlingen kennis maken met de werkwijze om bedden op te maken in de verschillende gezinscontexten. Dat betreft naast de praktische aspecten ook de timing, de omgang met cliënten die op dat moment op de kamer zijn, het respect voor privacy, de eventuele combinatie met andere taken om efficiënt te kunnen werken ...

Wenk: Je kan de principes van de [Sinnercirkel](#) toepassen. De leerlingen herkennen de principes en passen ze toe. Het benoemen van de achterliggende kennis is niet nodig in de minimale context. Bij het correct gebruik van producten kan je aandacht hebben voor de berekening van de juiste hoeveelheden.

Wenk: Je kan leerlingen op basis van de voorschriften en de afspraken binnen de organisatie laten berekenen hoeveel ze van een product moeten gebruiken om het onderhoud te kunnen uitvoeren. Ook nagaan hoeveel tijd ze moeten voorzien om een taak op een kwaliteitsvolle wijze uit te voeren, kan als opdracht aangeboden worden.

Wenk: Je leert leerlingen oog hebben voor de afwerkingen van de oppervlakken en materialen omdat dat de keuze voor de te gebruiken onderhoudstechniek en schoonmaakproduct kan beïnvloeden (geverfd, gevernist, geglazuurd, gelakt, geboend ...). Leerlingen maken een keuze (werking, effect, risico ...) voor de passende schoonmaakproducten en -materialen op basis van wat ze zullen reinigen. De samenhang met het soort vuil en opnieuw de context van de cliënt

kunnen aan bod komen.

Wenk: Je kan leerlingen de basistechnieken voor elk te reinigen oppervlak bijbrengen zonder de oppervlakken te beschadigen met krassen e.d. Dat kan in samenhang met planning en organisatie (LPD 5), veiligheidsvoorschriften en ergonomische principes (LPD 9).

Wenk: De leerlingen onderhouden na gebruik het schoonmaakmaterieel en -toestellen met aandacht voor de slijtage en risico's.

LPD 16 De leerlingen dragen zorg voor het woon- en leefklimaat van de cliënt.

- ★ Algemene principes voor een gezonde levenswijze en een goede lichaamszorg: gezonde en aangepaste voeding, beweging en zorg voor voldoende slaap
Plantenzorg
Verzorging van dieren

Wenk: Je kan de leerlingen bijbrengen hoe de woon- en leefomgeving van cliënten een aangenaam klimaat of sfeer kan krijgen. De zorg voor planten en huisdieren kan hierin een plaats krijgen. Ook het versieren van de ruimte in functie van het seizoen en/of feestdagen en het inrichten van de leefomgeving met accessoires en persoonlijke materialen kunnen hier een plaats krijgen.

Wenk: Gezien het om de gezinscontext gaat, vertrekken eventuele handelingen steeds vanuit wensen en behoeften van de cliënt. Het aanbrengen van aanpassingen in het interieur gebeurt steeds in overleg.

LPD 17 De leerlingen voeren volgens de geldende richtlijnen EHBO uit.

Wenk: Je kan de leerlingen de instructies rond EHBO en levensreddend handelen laten toepassen in de contexten waarin ze als huishoudhulp in de zorg aan de slag zijn. Je laat hen onderzoeken welke taken ze daarin zelf kunnen en mogen opnemen en welke hulp ze moeten inroepen.

Wenk: Vanuit casussen kan je leerlingen laten werken rond specifieke situaties in zorg zoals braken, verslikken, stikken bij maaltijden, verzorgen van snijwondjes en bloedingen, vergiftiging, insectenbeten, allergische reactie ...

Wenk: Je kan dit leerplandoel aanbieden in samenhang met inhouden rond dit thema uit ASV.

5 Lexicon

Ontsmetten

Het inactiveren of reduceren van schadelijke micro-organismen op oppervlakken tot een aanvaardbaar niveau, zodat er geen besmettingsgevaar is. Ontsmettingsmiddelen zijn stoffen die in staat zijn micro-organismen te reduceren tot een aanvaardbaar peil. Ontsmetting van oppervlakken en instrumenten kan zowel thermisch (hete luchtsterilisator) als chemisch (ontsmettingsalcohol, ethanol). Wanneer de leerling zich verwondt tijdens de werkzaamheden, wordt de verwonding schoongespoeld met een erkend ontsmettingsmiddel.

Schoonmaken

Is het verwijderen van zichtbaar vuil en onzichtbaar organisch materiaal om te voorkomen dat micro-organismen zich kunnen handhaven, vermeerderen en verspreiden.

Sinnercirkel

De Sinnercirkel beschrijft 4 factoren, temperatuur, actie, chemie en tijd (T.A.C.T.), die van invloed zijn op het succes van een reiniging. Een goed gebalanceerde Sinnercirkel biedt de beste was- of reinigingsresultaten.

Steriliseren

Hierbij worden alle micro-organismen op of in een voorwerp gedood of geneutraliseerd (kiemvrij gemaakt). Steriliseren kan via verhitting voor de sterilisatie van metalen instrumenten en glas of verhitten met stoom (onder druk) voor de sterilisatie van instrumenten, glazen voorwerpen of bepaalde kunststoffen en doeken.

6 Basisuitrusting

Basisuitrusting verwijst naar de infrastructuur en het (didactisch) materiaal die beschikbaar moeten zijn voor de realisatie van de leerplandoelen.

Om de leerplandoelen te realiseren dient de school of de werkplek of een extern opleidingscentrum minimaal de hierna beschreven infrastructuur en materiële en didactische uitrusting ter beschikking te stellen die beantwoordt aan de reglementaire eisen op het vlak van veiligheid, gezondheid, hygiëne, ergonomie en milieu. Specifieke benodigde infrastructuur of uitrusting hoeft niet noodzakelijk beschikbaar te zijn op de school. Beschikbaarheid op de werkplek of een andere externe locatie kan volstaan. We adviseren de school om de grootte van de klasgroep en de beschikbare infrastructuur en uitrusting op elkaar af te stemmen.

6.1 Infrastructuur

Om de doelen van dit leerplan te realiseren is een leslokaal nodig:

- dat qua grootte, akoestiek en inrichting geschikt is om communicatieve werkvormen te organiseren;
- met een (draagbare) computer waarop de nodige software en audiovisueel materiaal kwaliteitsvol werkt en die met internet verbonden is;
- met de mogelijkheid om (bewegend beeld) kwaliteitsvol te projecteren;
- met de mogelijkheid om geluid kwaliteitsvol weer te geven;
- met de mogelijkheid om draadloos internet te raadplegen met een aanvaardbare snelheid.

Toegang tot (mobile) devices voor leerlingen.

Indien infrastructuur haalbaar is het aan te bevelen te kiezen voor multifunctionele didactische lokalen voor maaltijd-, linnen- en interieurzorg die zoveel als mogelijk de gezinscontext benadert. De verschillende benodigdheden voor de desbetreffende leerplandoelen worden in 6.2 opgesomd maar ze worden bij voorkeur geïntegreerd in één multifunctioneel lokaal: een didactische lesruimte waarin alle componenten als een geheel kunnen aangeboden worden. In dat soort lokalen wordt dan gedifferentieerd in functie van eventuele voorkennis of vaardigheden die (bepaalde) leerlingen al beheersen.

Het spreekt voor zich dat elke school zal vertrekken vanuit de eigen situatie en groeit naar de bovenbeschreven omgeving om de doelen aan te bieden. Daarbij kunnen leraren creatief nadenken over andere mogelijkheden, eventueel buiten de school, om bepaalde lesonderdelen aan bod te laten komen.

6.2 Materiaal, toestellen, machines en gereedschappen

Algemeen:

- nutsvoorzieningen:
  - warm en koud stromend water;
  - voldoende stopcontacten voor aansluiting elektrische toestellen.
- voldoende opbergruimte;
- EHBO-materiaal;
- uitrusting voor (brand)veiligheid en handhygiëne;
- afvalboxen (mogen ook buiten de klas in de nabije omgeving).

Maaltijdzorg: de school voorziet een lokaal met een actuele didactische keuken waarin o.m. volgende aspecten een plaats hebben:

- koelkast en diepvries om voeding correct te bewaren;
- keukenuitrusting en reinigingsmateriaal;
- alle noodzakelijke voedingsproducten.

Linnenzorg:

- uitrusting voor reinigen van textiel en kledij: hand- en machinewas, droogkast;
- uitrusting om textiel en kledij gebruiks- en kastklaar te maken (met inbegrip van strijken);
- producten om reiniging van kledij en textiel mogelijk te maken.

Interieurzorg:

- schoonmaak- en onderhoudssystemen;
- producten om reiniging en onderhoud van het interieur mogelijk te maken.

Het aanwezige materiaal is voldoende voor de grootte van de klasgroep.

6.3 Materiaal en gereedschappen waarover elke leerling moet beschikken

Om de leerplandoelen te realiseren beschikt elke leerling minimaal over bovenstaand materiaal. De school bespreekt in de schoolraad wie (de school of de leerling) voor dat materiaal zorgt. De school houdt daarbij uitdrukkelijk rekening met gelijke kansen voor alle leerlingen.

7 Glossarium

In het glossarium vind je synoniemen voor en een toelichting bij een aantal handelingswerkwoorden die je terugvindt in de leerplandoelen.

Handelingswerkwoord	Synoniem	Toelichting
Analyseren		Verbanden zoeken tussen gegeven data en een (eigen) besluit trekken
Beargumenteren	Verklaren	Motiveren, uitleggen waarom
Beoordelen	Evalueren	Een gemotiveerd waardeoordeel geven
Berekenen	Berekeningen uitvoeren	

Berekeningen uitvoeren	Berekenen	
Beschrijven	Toelichten, uitleggen	
Betekenis geven aan	Interpreteren	
Een (...) cyclus doorlopen	Een (...) proces doorlopen	Via verschillende fasen tot een (deel)resultaat komen of een doel bereiken
Een (...) proces doorlopen	Een (...) cyclus doorlopen	Via verschillende fasen tot een (deel)resultaat komen of een doel bereiken
Evalueren	Beoordelen	
Gebruiken	Hanteren, inzetten, toepassen	
Hanteren	Gebruiken, inzetten, toepassen	
Identificeren		Benoemen; aangeven met woorden, beelden ...
Illustreeren		Beschrijven (toelichten, uitleggen) aan de hand van voorbeelden
In dialoog gaan over	In interactie gaan over	
In interactie gaan over	In dialoog gaan over	
Interpreteren	Betekenis geven aan	
Inzetten	Gebruiken, hanteren, toepassen	
Kritisch omgaan met	Kritisch gebruiken	
Kwantificeren		Beredeneren door gebruik te maken van verbanden, formules, vergelijkingen ...
Onderzoeken	Onderzoek voeren	Verbanden zoeken tussen zelf verzamelde data en een (eigen) besluit trekken
Onderzoek voeren	Onderzoeken	Verbanden zoeken tussen zelf verzamelde data en een (eigen) besluit trekken
Reflecteren over		Kritisch nadenken over en argumenten afwegen zoals in een dialoog, een gedachtewisseling, een paper
Testen	Toetsen	
Toelichten	Beschrijven, uitleggen	
Toepassen	Gebruiken, hanteren, inzetten	
Toetsen	Testen	
Uitleggen	Beschrijven, toelichten	
Verklaren	Beargumenteren	Motiveren, uitleggen waarom

8 Concordantie

8.1 Concordantietabel

De concordantietabel geeft duidelijk aan welke leerplandoelen de competenties of de kenniselementen van het opleidingsprofiel realiseren.

Leerplandoel	Competenties of kenniselementen opleidingsprofiel
1	OP 7; OP h, cc, dd
2	OP x, y
3	OP 9; OP b, u, v, w
4	OP 1, 2, 3; OP a, c, d, ee
5	OP 6, 7, 8; OP o, t aa
6	OP3; OP a, b, c
7	OP 10; OP hh, ii
8	OP e, ff
9	OP 4; OP e, f, g, i, j, gg
10	OP 4, 5, 18; OP e, k, l, m, n
11	OP 11; OP z
12	OP 12, 13; OP r, kk, oo, pp, qq
13	OP 12, 14, jj, kk, mm, nn, rr, ss, tt, uu
14	OP 12, 15; OP kk, vv, ww, xx, yy, zz
15	OP 12, 16; OP p, q, s, kk, ll
16	OP 12, 17; OP jj, aaa, bbb
17	OP bb

8.2 Competenties en kenniselementen opleidingsprofiel

Generieke competenties	Kenniselementen
1. Werkt in teamverband	a. Communicatietechnieken
2. Werkt samen met andere (zorg)actoren	b. Professionele omgangsvormen en deontologie
3. Werkt samen met de cliënt	c. Sociale vaardigheden
4. Werkt met oog voor veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn	d. Vakterminologie

5. Werkt economisch en duurzaam	<ul style="list-style-type: none"> e. Hygiëne-, veiligheids-, milieu-, kwaliteits- en welzijnsvoorschriften f. (Veiligheids)pictogrammen g. Persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen h. Technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden i. Specifieke risico's van gevaarlijke en schadelijke stoffen j. Ergonomische technieken k. Voorschriften m.b.t. afvalsortering en gevaarlijke producten l. Duurzaam verbruik van materialen, water en energie m. Duurzaam gebruik van machines en materieel n. Kostenbewust werken o. Inrichting van de werkplek p. Reinigingsproducten en -technieken q. Ontsmettingsproducten en -technieken r. Etikettering en productidentificatie s. Functionele berekeningen t. Bedrijfseigen software u. Begrip zorgvisie v. Holistische visie op de mens w. Diversiteit x. Observatietechnieken y. Rapporteringstechnieken z. (Zelf)reflectie aa. Methodieken om oplossingsgericht te werken bb. EHBO cc. Organisatiespecifieke reglementering en procedures
6. Organiseert zijn werkplek veilig en ordelijk rekening houdend met een logische werkvolgorde	
7. Voert de werkzaamheden uit volgens planning en instructies en houdt de werkadministratie bij	
8. Plant en organiseert de huishoudelijke taken bij de cliënt	
9. Handelt volgens de professionele gedragscode	
10. Ondersteunt het welbevinden van de cliënt	
11. Reflecteert over het eigen handelen	

Beroepsspecifieke competenties	Kenniselementen
12. Voert de huishoudelijke taken uit	<ul style="list-style-type: none"> dd. Contexten (thuis- of gezinszorg) ee. Zorg- en ondersteuningsplan ff. Beschermingsmaatregelen tegen infectie, zowel bij zichzelf als op de werkplek gg. Preventie van valincidenten hh. Doorverwijzing naar hulpmiddelen en -instanties ii. Veelvoorkomende zorg- en ondersteuningsvragen jj. Algemene principes voor een gezonde levenswijze en een goede lichaamszorg: gezonde en aangepaste voeding, beweging en zorg voor voldoende slaap kk. Huishoudelijke taken ll. Bedopmaak mm. Bewaarmethoden van voedsel nn. Voedselveiligheidsvoorschriften oo. FIFO-principe pp. Vervoer voedingswaren
13. Doet boodschappen	
14. Bereidt maaltijden	
15. Verzorgt de kledij en het ander textiel van de cliënt	
16. Maakt oppervlakken, meubilair en uitrusting schoon	
17. Zorgt voor het woon- en leefklimaat	
18. Sorteert en verwijdert het huishoudelijk afval	

	<ul style="list-style-type: none"> qq. Versheid van producten rr. Malnutritie ss. Gebruik van veelvoorkomende keukengerei en apparatuur tt. Basiskooktechnieken uu. Basisbereidingstechnieken vv. Kenmerken van textiel ww. Gebruik van was- en droogmachines xx. Was- en droogtechnieken yy. Strijktechnieken zz. Versteltechnieken aaa. Plantenzorg bbb. Verzorging van dieren
--	---

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Het leerplanconcept in BuO: vijf uitgangspunten.....	3
1.2	Handelingsplanmatig werken	4
1.3	De vormingscirkel – de opdracht van secundair onderwijs	5
1.4	Ruimte voor leraren(teams) en scholen	6
1.5	Differentiatie	6
1.6	Opbouw van het leerplan	7
2	Situering	8
2.1	Omschrijving van de studierichting.....	8
2.2	Samenhang met de opleidingsfase	8
2.3	Studiebekrachtiging	8
3	Pedagogisch-didactische duiding	8
3.1	Huishoudhulp in de zorg en het vormingsconcept	8
3.2	Krachtlijnen	9
3.3	Opbouw.....	10
3.4	Samenhang ASV - BGV	10
3.5	Aandachtspunten	10
4	Leerplandoelen	11
4.1	Basiscompetenties	11
4.2	Huishoudelijke taken.....	19
5	Lexicon	22
6	Basisuitrusting	23
6.1	Infrastructuur	23
6.2	Materiaal, toestellen, machines en gereedschappen.....	24
6.3	Materiaal en gereedschappen waarover elke leerling moet beschikken	24
7	Glossarium	24
8	Concordantie	26
8.1	Concordantietabel.....	26
8.2	Competenties en kenniselementen opleidingsprofiel	26

